

Продаја Немцима или регионално спајање

Јаче везивање „Телекома“ за Владу, која ће ускоро постати и његов формални власник, учиниће развој ове профитабилне компаније мање извесним

Преговори о продаји „Телекома Србија“ немачком „Дојче телекому“ обновљени су крајем прошле недеље на састанку представника двеју компанија одржаном у Београду, сазнаје НИН. До састанка је дошло на захтев немачке компаније, чија је делегација пренела представницима српског „Телекома“ да су заинтересовани за преузимање већинског пакета домаћег оператера и подсетили на своје право прече куповине, стечено преко грчког „Отеа“, чији су сувласници. Иако овога пута није било речи о цени или проценту акција који би нишао на продају, како сазнајемо, договорени су даљи сусрети на техничком нивоу. У „Телекому Србија“ нису за НИН желели ни да потврде ни да демантују ова сазнања.

Тиме је немачка страна поновила ставове изречене прошле зиме у Давосу, када су потпредседнику Владе Србије Божидару Ђелићу и директору „Телекома“ Бранку Радујку изразили заинтересованост за куповину наше компаније. „Дојче телеком“ је ипаче власник 30 одсто акција у грчкој компанији „Оте“, која је уз државу Србију, са 20 одсто акција, једини сувласник „Телекома“. Повод за обнову преговора Немци су извесно нашли и у чињеници да Влада Србије почиње пренос власништва над 80 одсто акција у „Телекому“ са ПТТ-а (матичне фирме) на државу, што се тумачи и као први корак у приватизацији. Овај процес требало би да се оконча до краја године.

И ту Немци не греше много, јер иако је пренос власништва на државу мотивисан пре свега поделом бесплатних акција, управо ова законска обавеза убр-

зава нужност продаје. Наиме, мало је вероватно да ће Влада Србије поделити грађанима акције чију вредност мора да дефинише а да претходно није одредила ни начин приватизације, ни почетну цену. Ипак, према сазнањима НИН-а, Влади Србије се не жури са продајом нити је таква одлука још донета. То не значи да се о томе не размишља и не прави неколико алтернатива, јер је извесно да до продаје мора доћи. Тренутно се праве калкулације у ком тренутку, по ком моделу и коме.

Ранија одлука о продаји акција „Телекома“ путем иницијалне јавне понуде на берзи (ИПО), још је на снази, иако је мало вероватно да ће се, због ефеката светске кризе, ићи на овај модел продаје. Остаје могућност тендера и директне погодбе, која је у случају да купац буде „Дојче телеком“ и највероватнија, пошто Немци посредно, преко грчког „Отеа“ већ имају 20 одсто власништва и заинтересовани су за куповину још најмање 30 одсто плус једну акцију, колико им недостаје до већинског пакета. Процењује се да би за тај део власништва могло да се инкасира највише око милијарду евра. Расписивање тендера за тридесетак одсто власништва је бесмислено, јер нико осим „Дојче телекома“ нема интерес да под тим условима учествује. У случају тендера, морало би се ићи на продају већинског пакета, а као заинтересовани у том случају помињу се и шпанска „Телефоника“, „Телеком Гурске“, па и египатски „Ораском“. Али и тада Немци имају право прече куповине, што значи да, уколико пристану на најбољу понуђену цену, постају власници. У оба

ЗЛАТНА КОКА ОД 3,5 МИЛИЈАРДЕ ЕВРА:
„Телеком Србија“

Регионална распрострањеност компанија

случаја, договор са њима је неминуван.

Без жеље да жури у „загрљај“ „Дојче телекома“, држава проценује и друге опције. Као једна од њих, разматра се могућност спајања са другом регионалном јачом компанијом. Први логичан избор за то је „Телеком Словеније“, али није искључена ни могућност сарадње са Мобилкомом Аустрија. Аустријска компанија би, додуше, у том случају морала да се повуче са тржишта Србије (ВИП је њихов оператер), што доста компликује ову алтернативу. Могућност спајања (мерџовања) са словеначком компанијом делом повећава и очекивана сарадња

у М:телу (црногорском оператеру, чији су сувласници тренутно „Телеком Србија“ и „Делта“). Управо ових дана, „Телеком Словенија“ завршава преговоре са „Делтом“ о куповини њихових акција у „М:телу“, па ће српски и словеначки оператер тако први пут заједнички пословати и то у Црној Гори. И изјава председника Србије Бориса Тадина, дата приликом недавне посете Љубљани, у којој говори о могућностима економске сарадње двеју земаља и у области телекомуникација, наговештава спремност обе државе да до сарадње дође. Словеначка компанија је већ присутна и у Републици Српској,

Македонији, на Косову и у Албанији, па би повезивање са српским оператером значило вероватни продор и на хрватско тржиште и заокруживање територије, која се покрива.

Једна од идеја је да се две компаније споје у холдинг (са уделом од 60 одсто за српску и 40 одсто са словеначку страну), те да се обавезу да током три године неће продавати фирму а да би после тога продаја била могућа само заједничком одлуком истом купцу. У прилог овој опцији говоре истраживања према којима би овакав холдинг убрзо постао регионални лидер, који би са почетне вредности од шест милијарди евра (грубе процене кажу да српски „Телеком“ данас вреди око три и по а словеначки две и по милијарде евра) за три године дошао на десетак милијарди. Тада би, свентуалном продајом, „Дојче телекому“ или шпанској „Телефоники“, рецимо, обе државе могле инкасирати далеко више него данас. Слична опција могла би се размотрити и са аустријском државном компанијом, вичитим ривалом „Дојче телекома“ на овим просторима.

Као трећа опција, у влади се чак размишља и о могућности продаје акција „Телекома“ неком од заинтересованих инвестиционих фондова, а један од њих могао би бити и амерички „Блекстоун“, чији су представници ових дана боравили у Србији, а који и сам има пет одсто у „Дојче телекому“.

Без обзира на тешку економску ситуацију у буџету, влада тренутно није под притиском да брзо прода „Телеком“, јер има друге изворе финансирања.

Ни ММФ тренутно не инсистира на томе, иако се начелно увек залаже за продају државних предузећа. Оно што упућени виде као могући катализатор продаје „Телекома“ јесте немогућност државе да заврши финансирање Коридора 10, на чему ЕУ инсистира, па би продаја домаћег оператера била брзи извор прихода. А продаја у журби, због крпљења тренутних рупа, била би најгора солуција.

С друге стране, још јаче везивање „Телекома“ за владу (која ће ускоро постати и његов формални власник) довешће ову профитабилну компанију у позицију правог јавног предузећа, а политички упливи, социјални захтеви, којима се праве богаљи од државних предузећа, учиниће развој „Телекома“ мање извесним. Зато је „Телекому“ потребан (и) приватни власник, али одабран тако да обезбеди и развој компаније и добру цену за државу. То би могао бити и „Дојче телеком“, који попут лава разјапљених чељусти, чека „плен“ који му првом припада.

Уз тешке преговоре око цене, који се очекују, ни политички контекст продаје „Телекома“ неће бити занемарљив. Политички адут обе стране могао би бити исти - снажна подршка Немачке за бржи улазак Србије у ЕУ, с тим што би га српска страна користила да добије што бољу цену за продају без тендера, а немачка да убрза куповину жељене компаније.

К. П.

Заокруживање југоисточне Европе

Намера „Дојче телекома“ да купи „Телеком Србија“ сматра се логичним наставком њиховог продора на југоисток Европе. Наиме, „Дојче телеком“ је путем свог брэнда, мобилне телефоније „Т-мобајл“, већ на тржишту Црне Горе, Хрватске и Босне и Херцеговине (преко Хрватских телекомуникација из Мостара, односно Хрватског телекома у којем ДТ контролише 36 одсто акција). То значи да са посредним уласком (путем Отеа) у Грчку, Албанију и Србију (у Бугарској, Румунији и Македонији је већ присутан), у југоисточној Европи не остаје више ниједна земља у којој Немци неће имати интерес. Путем сувласништва

у локалним компанијама „Дојче телеком“ је присутан и у Словачкој и Мађарској. „Дојче телеком“, чије је седиште у Бону, највећи је телекомуникациони оператер у ЕУ. Компанија је основана 1996. године након трансформације „Немачке савезне поште“. Немачка влада у „Дојче телекому“ директно контролише 15,7 одсто акционарског капитала, а посредно, преко државне банке KfV, још 14 одсто. У пословном систему „Дојче телекома“ раде групације „Т-хоум“ (фиксна телефонија), „Т-онлајн“ (Интернет), „Т-мобајл“ (мобилна телефонија) и „Т-системи“ (одељење за опслуживање великих пословних система).